

Державний фінансовий контроль у системі забезпечення економічної безпеки

Сьогодні можна стверджувати, що головною причиною, яка пояснює неефективність фінансового контролю в системі управління забезпеченням економічної безпеки України, є в першу чергу відсутність концепції його використання з цією метою. Таке положення тим небезпечніше, що нині відбувається процес відходу від еквівалентного обміну і переливання фінансових потоків у спекулятивний капітал. Це свого роду новітня історико-економічна ситуація, яка вимагає адекватних заходів у відповідь, коли державний фінансовий контроль (як частина державного управління) повинен отримати функцію регулювання грошових потоків у системі забезпечення економічної безпеки. Саме у ринкових умовах фінансовий контроль має бути спрямований на прискорення економічного і соціального розвитку, припинення безгосподарності і розкрадань, перевірку своєчасності виконання зобов'язань перед бюджетом і позабюджетними фондами, взаємних платежів між господарюючими суб'єктами. З його допомогою можливе рішення проблем раціонального використання усіх ресурсів, збереження грошових коштів і матеріальних цінностей суб'єктами усіх форм власності, використання державних і місцевих фінансових ресурсів за цільовим призначенням. У ринкових умовах відбувається не спрощення, а ускладнення фінансової діяльності, як наслідок - ускладнення фінансового контролю, який об'єктивно властивий усім типам економіки, у тому числі ринковій економіці. Ускладнення пов'язане з тим, що здійснення державою фінансової діяльності охоплює й діяльність недержавних комерційних організацій, підприємств різних форм власності, іноземних інвесторів та ін [1, с.53].

Отже, фінансовий контроль повинен охоплювати не лише фінансову діяльність державних, місцевих, але й інших організацій, фізичних осіб, громадян-підприємців з метою підтримки законності і правопорядку у сфері фінансів.

Для демократичної правової держави творчий, ефективний контроль за управлінням громадськими ресурсами - запорука стабільності, оскільки сприяє зміцненню державної економіки і довіри громадян до державної влади, показуючи, що для неї інтереси суспільства мають вищий пріоритет. За допомогою ефективного контролю демократична держава намагається захистити себе від недобросовісних або недбалих чиновників, діяльність яких може підірвати її авторитет в очах суспільства. Загальновизнано, що стан економіки країни з точки зору забезпечення економічної безпеки повинен характеризуватися певними якісними критеріями і параметрами, що

забезпечують прийнятні для більшості населення умови життя і розвитку особистості, стійкість соціально-економічної ситуації, цілісність держави, можливість протистояти впливу внутрішніх і зовнішніх загроз[6].

Тому для визначення критеріїв і параметрів економічної безпеки методами державного фінансового контролю повинен враховуватися ряд чинників, передусім:

- здатність економіки функціонувати в режимі розширеного відтворення. Це означає, що в країні в першу чергу необхідно контролювати розвиток галузей і виробництв, що мають життєво важливе значення, здатних забезпечити процес відтворення незалежно від зовнішньої дії;

- державний фінансовий контроль повинен забезпечити стійкість фінансової системи, що визначається станом державного бюджету і платіжного балансу країни, нормалізацією фінансових потоків і розрахункових стосунків, стійкістю банківської системи і національної валюти, мірою захищеності інтересів вкладників грошових коштів у фінансові інститути, об'ємом золотовалютних резервів, розвитком українського фондового ринку, а також зниженням державного зовнішнього боргу, забезпеченням фінансових умов для активізації інвестиційного процесу;

- за результатами контролю з'являється можливість раціоналізувати структуру зовнішньої торгівлі, що забезпечує доступ вітчизняних товарів переробної промисловості на зовнішній ринок, максимально допустимий рівень задоволення внутрішніх потреб за рахунок імпорту (з урахуванням регіональних особливостей). Проведення збалансованої зовнішньоекономічної політики, що припускає як повніше задоволення потреб внутрішнього ринку, так і захист вітчизняних виробників із використанням прийнятих у міжнародній практиці захисних заходів, неможливе без заходів контролю;

- цілком очевидна роль державного контролю в підтримці наукового потенціалу країни і збереження провідних вітчизняних наукових шкіл, здатних забезпечити незалежність України на стратегічно важливих напрямках науково-технічного прогресу;

- без державного фінансового контролю не завжди є можливість зберегти єдиний економічний простір і широкі міжрегіональні економічні стосунки, що забезпечують дотримання загальнодержавних інтересів;

- на основі державного фінансового контролю стає можливим визначення і забезпечення необхідного державного регулювання економічних процесів, здатного гарантувати нормальне функціонування ринкової економіки як в звичайних, так і в екстремальних умовах, а також створення економічних і правових умов, що знижують криміналізацію суспільства й усіх сфер господарської і фінансової діяльності.

Отже, реалізація державних програм розвитку та реформування економіки України вимагає існування ефективної системи державного фінансового контролю, який безпосередньо впливає й на економічну безпеку держави.

Список використаних джерел

1. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: навчальний посібник / [Зубок М.І., Рубців В.С., Яременко С.М. та ін.]; за ред. М.І.Зубка. – К., 2012 – 226 с.
2. Кириченко О.А. Вдосконалення управління фінансовою безпекою підприємств в умовах фінансової кризи / О.А. Кириченко, І.В. Кудря // Финансовые рынки и ценные бумаги. – 2013. - № 16. – С.22-28.
3. Макроекономіка та макроекономічна політика: Навч. посіб. / А. Ф. Мельник і ін. — К.: Знання, 2012. — 699 с.
4. Мунтіян В. І. Економічна безпека України. — К.: КВІЦ, 2013. — 462 с.
5. Іванова І. Стан та проблеми державного фінансового контролю на регіональному та місцевому рівні: [Електронний ресурс] / Режим доступу: www.nauka.ua
6. Система фінансово-економічної безпеки підприємства: [Електронний ресурс] / О.В. Іваненко, П.М. Четверіков // SWorld/ - 2012. - № 2. Режим доступу до журн.: <http://www.sworld.com.ua>